

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
УМАНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ САДІВНИЦТВА

Кафедра маркетингу

“ЗАТВЕРДЖУЮ”
Гарант освітньої програми
Ю.О. Нестерчук
“07” серпня 2024 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Педагогіка та методика викладання економічних дисциплін

Освітній рівень: третій (освітньо-науковий)

Галузь знань: 07 Управління та адміністрування

Спеціальність: 076 Підприємництво та торгівля

Освітня програма: Підприємництво, торгівля та біржова діяльність

Факультет економіки і підприємництва

Умань – 2024 рік

Робоча програма навчальної дисципліни «Педагогіка та методика викладання економічних дисциплін» для здобувачів вищої освіти спеціальності 076 Підприємництво та торгівля освітньої програми Підприємництво, торгівля та біржова діяльність. Умань: Уманський НУС, 2024. 21 с.

Розробники: Оксана ПЕНЬКОВА, д.е.н., професор
 Оксана ПЕНЬКОВА

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри маркетингу

Протокол від «07» серпня 2024 року №1

Завідувач кафедри маркетингу Оксана ПЕНЬКОВА

«07» серпня 2024 року

Схвалено науково-методичною комісією факультету економіки і підприємництва

Протокол від «08» серпня 2024 року № 1

Голова Руслан МУДРАК

«08» серпня 2024 року

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітній рівень, назва освітньої програми	Характеристика навчальної дисципліни
		денна форма навчання
Кількість кредитів – 3	Галузь знань 07 Управління та адміністрування	Обов’язкова
Модулів –1	Спеціальність: - 076 «Підприємництво та торгівля» Освітній рівень третій (освітньо-науковий) Освітня програма: Підприємництво, торгівля та біржова діяльність	Рік підготовки:
Змістових модулів – 2		1-й
Загальна кількість годин - 90		Семестр
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 2 самостійної роботи студента - 5		1-й
		Лекції
		16 год.
		Практичні, семінарські
		14 год.
Самостійна робота		
60 год.		
	Вид контролю: екзамен	

2. Мета і завдання навчальної дисципліни

Робоча програма навчальної дисципліни «Педагогіка та методика викладання економічних дисциплін» розроблена відповідно до Положення про методичне забезпечення освітнього процесу в Уманському національному університеті садівництва (схвалено Вченою радою УНУС, протокол №1 від 08.10.2020, із змінами та доповненнями від 11.07.2024, протокол № 8).

Навчальна дисципліна «Педагогіка та методика викладання економічних дисциплін» належить до обов'язкових дисциплін, вивчення яких передбачено освітньо-науковою програмою «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність» підготовки фахівців третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти за спеціальністю 076 Підприємництво та торгівля галузі знань 07 – Управління та адміністрування.

Мета вивчення дисципліни – формування системи знань про теорію педагогіки вищої школи та здатності до викладання економічних дисциплін і вдосконалення педагогічної й методичної майстерності.

Завдання дисципліни:

- розуміння особливостей організації сучасної системи вищої економічної освіти в Україні та тенденції її розвитку в європейському просторі;
- вміння застосовувати основні методи, прийоми, форми та засоби навчання фаховим дисциплінам;
- вміння організовувати ефективну міжособистісну взаємодію в процесі викладання економічних дисциплін;
- знання основних методичних вимог при підготовці навчальних занять з фахових дисциплін;
- вміння використовувати традиційні і сучасні інноваційні технології (методів активного навчання) в навчальному процесі;
- вміння розробляти критерії оцінки якості знань та організовувати контроль і оцінювання, корекцію навчальних досягнень студентів з фахових дисциплін;
- розуміння основних вимог до викладача ЗВО – організатора навчально-виховного процесу.

Предметом дисципліни «Педагогіка та методика викладання економічних дисциплін» є система загальних принципів і підходів до організації освітнього процесу в ЗВО, методи й технології педагогічної діяльності, спрямовані на формування у майбутніх викладачів загальної й педагогічної культури, світогляду, спеціальних знань та вмінь, достатніх для виконання професійних обов'язків..

Місце навчальної дисципліни в структурно-логічній схемі освітньо-наукової програми: підґрунтям для ефективного оволодіння навчальною дисципліною здобувачами вищої освіти є опанування такої дисципліни, як «Методологія та організація наукових досліджень в економіці». Дисципліна має перспективний зв'язок із науково-педагогічною практикою.

Вивчення навчальної дисципліни «Педагогіка та методика викладання економічних дисциплін» передбачає формування та розвиток у здобувачів компетентностей і програмних результатів навчання відповідно до освітньо-наукової програми «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність» спеціальності 076 Підприємництво та торгівля галузі знань 07 – Управління та адміністрування. (табл. 1).

**Матриця компетентностей і програмних результатів навчання, що формуються під час вивчення навчальної дисципліни
«Педагогіка та методика викладання економічних дисциплін»**

Шифр компетентності	Компетентності	Шифр програмних результатів навчання	Програмні результати навчання
Загальні компетентності (ЗК)			
ЗК01	Здатність розв'язувати комплексні проблеми у сфері підприємницької, торговельної та біржової діяльності на основі системного наукового світогляду та загального культурного кругозору із дотриманням принципів професійної етики та академічної доброчесності	РН01	Мати передові концептуальні, методологічні знання у сфері підприємництва, торгівлі та біржової діяльності та/або на межі предметних галузей, а також дослідницькі навички, які є достатніми для проведення наукових, прикладних досліджень на рівні актуальних світових досягнень, отримання нових знань та/або здійснення інноваційної професійної діяльності
		РН02	Глибоко розуміти загальні принципи та методи економічних наук, методологію наукових досліджень, застосовувати їх в процесі проведення власних дослідженнях у сфері підприємництва, торгівлі та біржової діяльності, а також у викладацькій практиці
		РН06	Приймати ефективні, етичні та соціально відповідальні рішення, забезпечувати лідерство, автономність та міжособистісну взаємодію у їх реалізації в професійній діяльності
		РН11	Вільно презентувати, обговорювати державною та іноземними мовами результати досліджень, наукові та/або прикладні проблеми підприємництва, торгівлі, біржової діяльності, оприлюднювати їх у наукових публікаціях провідних міжнародних ви-дань або впроваджувати у практичну діяльність
ЗК03	Здатність працювати автономно	РН02	Глибоко розуміти загальні принципи та методи економічних наук, методологію наукових досліджень, застосовувати їх в процесі проведення власних дослідженнях у сфері підприємництва, торгівлі та біржової діяльності, а також у викладацькій практиці
		РН06	Приймати ефективні, етичні та соціально відповідальні рішення, забезпечувати лідерство, автономність та міжособистісну взаємодію у їх реалізації в професійній діяльності
		РН12	Організовувати і здійснювати освітній процес у закладах освіти, розробляти і впроваджувати спеціальні освітні компоненти зі сфери підприємництва, торгівлі та біржової діяльності
ЗК 04	Здатність до міжособистісної взаємодії	РН12	Організовувати і здійснювати освітній процес у закладах освіти, розробляти і впроваджувати спеціальні освітні компоненти зі сфери підприємництва, торгівлі та біржової діяльності
Спеціальні (фахові) компетентності			

СК03	Здатність здійснювати науково-педагогічну діяльність у вищій освіті	РН01	Мати передові концептуальні, методологічні знання у сфері підприємництва, торгівлі та біржової діяльності та/або на межі предметних галузей, а також дослідницькі навички, які є достатніми для проведення наукових, прикладних досліджень на рівні актуальних світових досягнень, отримання нових знань та/або здійснення інноваційної професійної діяльності
		РН02	Глибоко розуміти загальні принципи та методи економічних наук, методологію наукових досліджень, застосовувати їх в процесі проведення власних дослідженнях у сфері підприємництва, торгівлі та біржової діяльності, а також у викладацькій практиці
СК06	Здатність застосовувати сучасні інформаційно-комунікативні технології (інформаційні системи, хмарні технології, комунікаційні технології передачі та обміну інформацією), прилади та обладнання (в тому числі комп'ютерна техніка, апаратно-програмне забезпечення), необхідні для виконання інноваційної науково-дослідної, педагогічної, професійної діяльності в підприємницьких, торговельних та біржових структурах.	РН01	Мати передові концептуальні, методологічні знання у сфері підприємництва, торгівлі та біржової діяльності та/або на межі предметних галузей, а також дослідницькі навички, які є достатніми для проведення наукових, прикладних досліджень на рівні актуальних світових досягнень, отримання нових знань та/або здійснення інноваційної професійної діяльності

Методи навчання та засоби діагностики, що відповідають визначеним результатам навчання за навчальною дисципліною «Педагогіка та методика викладання економічних дисциплін», наведено в табл. 2, 3.

Таблиця 2

**Результати, методи навчання та методи контролю за навчальною дисципліною
«Педагогіка та методика викладання економічних дисциплін»**

Результати навчання за навчальною дисципліною		Методи навчання	Методи контролю
1	Знання		
1.1	концептуальні та методологічні знання в сфері педагогічної діяльності	словесні методи навчання: пояснення, інформаційне повідомлення розповідь, бесіда, дискусія, робота студентів з навчальною літературою, лекційний метод; практичні методи навчання: вирішення конкретних задач і ситуацій; інтерактивні методи навчання: аналіз історій і ситуацій, відповіді на запитання і опитування думок студентів, мозковий штурм; методи дистанційного навчання: індивідуальне і групове консультування щодо виконання завдань; самонавчання через Moodle	усне опитування, письмовий контроль, тестовий контроль, модульний контроль (тестування)
2	Уміння:		
2.1	спеціалізовані уміння/навички і методи, необхідні для розв'язання значущих проблем у сфері професійної діяльності, науки та/або інновацій, розширення та переоцінки вже існуючих знань і професійної практики	словесні методи навчання: пояснення, інформаційне повідомлення розповідь, бесіда, дискусія, робота студентів з навчальною літературою, лекційний метод; практичні методи навчання: вирішення конкретних задач і ситуацій; інтерактивні методи навчання: аналіз історій і ситуацій, відповіді на запитання і опитування думок студентів, мозковий штурм; методи дистанційного навчання: індивідуальне і групове консультування щодо виконання завдань; самонавчання через Moodle	усне опитування, письмовий контроль, тестовий контроль, модульний контроль (тестування)
2.2	ззапочаткування, планування, реалізація та коригування послідовного процесу ґрунтового наукового дослідження з дотриманням належної академічної доброчесності	словесні методи навчання: пояснення, інформаційне повідомлення розповідь, бесіда, дискусія, робота студентів з навчальною літературою, лекційний метод; практичні методи навчання: вирішення конкретних задач і ситуацій; інтерактивні методи навчання: аналіз історій і ситуацій, відповіді на запитання і опитування думок студентів, мозковий штурм; методи дистанційного навчання: індивідуальне і групове консультування щодо виконання завдань; самонавчання через Moodle	усне опитування, письмовий контроль, тестовий контроль, модульний контроль (тестування)
3	Комунікація:		
3.1	вільне спілкування з питань, що стосуються сфери наукових та експертних знань, з колегами, широкою науковою спільнотою, суспільством в цілому	словесні методи навчання: пояснення, інформаційне повідомлення розповідь, бесіда, дискусія, робота студентів з навчальною літературою, лекційний метод; практичні методи навчання: вирішення конкретних задач і ситуацій; інтерактивні методи навчання: аналіз історій і ситуацій, відповіді на запитання і опитування думок студентів, мозковий штурм; методи дистанційного навчання: індивідуальне і групове консультування щодо виконання завдань; самонавчання через Moodle	усне опитування, письмовий контроль, тестовий контроль, модульний контроль (тестування)

3.2	використання академічної української та іноземної мови у професійній діяльності та дослідженнях	словесні методи навчання: пояснення, інформаційне повідомлення розповідь, бесіда, дискусія, робота студентів з навчальною літературою, лекційний метод; практичні методи навчання: вирішення конкретних задач і ситуацій; інтерактивні методи навчання: аналіз історій і ситуацій, відповіді на запитання і опитування думок студентів, мозковий штурм; методи дистанційного навчання: індивідуальне і групове консультування щодо виконання завдань; самонавчання через Moodle	усне опитування, письмовий контроль, тестовий контроль, модульний контроль (тестування)
4	Автономія та відповідальність		
4.1	демонстрація значної авторитетності, інноваційність, високий ступінь самостійності, академічна та професійна доброчесність, послідовна відданість розвитку нових ідей або процесів у передових контекстах професійної та наукової діяльності	словесні методи навчання: пояснення, інформаційне повідомлення розповідь, бесіда, дискусія, робота студентів з навчальною літературою, лекційний метод; практичні методи навчання: вирішення конкретних задач і ситуацій; інтерактивні методи навчання: аналіз історій і ситуацій, відповіді на запитання і опитування думок студентів, мозковий штурм; методи дистанційного навчання: індивідуальне і групове консультування щодо виконання завдань; самонавчання через Moodle	усне опитування, письмовий контроль, тестовий контроль, модульний контроль (тестування)
4.2	здатність до безперервного саморозвитку та самовдосконалення	словесні методи навчання: пояснення, інформаційне повідомлення розповідь, бесіда, дискусія, робота студентів з навчальною літературою, лекційний метод; практичні методи навчання: вирішення конкретних задач і ситуацій; інтерактивні методи навчання: аналіз історій і ситуацій, відповіді на запитання і опитування думок студентів, мозковий штурм; методи дистанційного навчання: індивідуальне і групове консультування щодо виконання завдань; самонавчання через Moodle	усне опитування, письмовий контроль, тестовий контроль, модульний контроль (тестування)

Таблиця 3

Методи навчання та методи контролю програмних результатів навчання з навчальної дисципліни «Педагогіка та методика викладання економічних дисциплін»

Програмний результат навчання		Метод навчання	Методи контролю
RH01	Мати передові концептуальні, методологічні знання у сфері підприємництва, торгівлі та біржової діяльності та/або на межі предметних галузей, а також дослідницькі навички, які є достатніми для проведення наукових, прикладних досліджень на рівні актуальних світових досягнень, отримання нових знань та/або здійснення інноваційної професійної діяльності	словесні методи навчання: пояснення, інформаційне повідомлення розповідь, бесіда, дискусія, робота студентів з навчальною літературою, лекційний метод; практичні методи навчання: вирішення конкретних задач і ситуацій; інтерактивні методи навчання: аналіз історій і ситуацій, відповіді на запитання і опитування думок студентів, мозковий штурм; методи дистанційного навчання: індивідуальне і групове консультування щодо виконання завдань; самонавчання через Moodle	усне опитування, письмовий контроль, тестовий контроль, модульний контроль
RH02	Глибоко розуміти загальні принципи та методи економічних наук, методологію наукових досліджень, застосовувати їх в процесі проведення власних дослідженнях у сфері підприємництва, торгівлі та біржової діяльності, а також у викладацькій практиці	словесні методи навчання: пояснення, інформаційне повідомлення розповідь, бесіда, дискусія, робота студентів з навчальною літературою, лекційний метод; практичні методи навчання: вирішення конкретних задач і ситуацій; інтерактивні методи навчання: аналіз історій і ситуацій, відповіді на запитання і опитування думок студентів, мозковий штурм; методи дистанційного навчання: індивідуальне і групове консультування щодо виконання завдань; самонавчання через Moodle	усне опитування, письмовий контроль, тестовий контроль, модульний контроль (тестування)
RH06	Приймати ефективні, етичні та соціально відповідальні рішення, забезпечувати лідерство, автономність та міжособистісну взаємодію у їх реалізації в професійній діяльності	словесні методи навчання: пояснення, інформаційне повідомлення розповідь, бесіда, дискусія, робота студентів з навчальною літературою, лекційний метод; практичні методи навчання: вирішення конкретних задач і ситуацій; інтерактивні методи навчання: аналіз історій і ситуацій, відповіді на запитання і опитування думок студентів, мозковий штурм; методи дистанційного навчання: індивідуальне і групове консультування щодо виконання завдань; самонавчання через Moodle	усне опитування, письмовий контроль, тестовий контроль, модульний контроль (тестування)
RH11	Вільно презентувати, обговорювати державною та іноземними мовами результати досліджень, наукові та/або прикладні проблеми підприємництва, торгівлі, біржової	словесні методи навчання: пояснення, інформаційне повідомлення розповідь, бесіда, дискусія, робота студентів з навчальною літературою, лекційний метод; практичні методи навчання: вирішення конкретних задач і ситуацій; інтерактивні методи	усне опитування, письмовий контроль, тестовий контроль, модульний контроль

	діяльності, оприлюднювати їх у наукових публікаціях провідних міжнародних ви-дань або впроваджувати у практичну діяльність	навчання: аналіз історій і ситуацій, відповіді на запитання і опитування думок студентів, мозковий штурм; методи дистанційного навчання: індивідуальне і групове консультування щодо виконання завдань; самонавчання через Moodle	
RH012	Організовувати і здійснювати освітній процес у закладах освіти, розробляти і впроваджувати спеціальні освітні компоненти зі сфери підприємництва, торгівлі та біржової діяльності	словесні методи навчання: пояснення, інформаційне повідомлення розповідь, бесіда, дискусія, робота студентів з навчальною літературою, лекційний метод; практичні методи навчання: вирішення конкретних задач і ситуацій; інтерактивні методи навчання: аналіз історій і ситуацій, відповіді на запитання і опитування думок студентів, мозковий штурм; методи дистанційного навчання: індивідуальне і групове консультування щодо виконання завдань; самонавчання через Moodle	усне опитування, письмовий контроль, тестовий контроль, модульний контроль (тестування)

3. Програма навчальної дисципліни

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 1. ОСНОВИ ОРГАНІЗАЦІЇ ПРОЦЕСУ НАВЧАННЯ У ВИЩІЙ ШКОЛІ В КОНТЕКСТІ КОМПЕТЕНТІСНО ОРІЄНТОВАНОЇ ПАРАДИГМИ РОЗВИТКУ ОСВІТИ

Тема 1. Предмет, задачі, основні категорії педагогіки вищої школи

Сутність понять «педагогіка», «педагогічна система». Структура педагогічної системи вищої освіти. Об'єкт дослідження педагогіки.

Предмет педагогіки вищої школи. Завдання педагогіки вищої школи.

Категоріально-понятійний апарат педагогіки вищої школи: педагогічна теорія, педагогічна концепція, педагогічна ідея, педагогічна закономірність, педагогічний принцип.

Поняття вищої освіти, її роль та структура в Україні.

Topic 1: Subject, objectives, main categories of higher education pedagogy

The essence of the concepts of 'pedagogy', 'pedagogical system'. Structure of the pedagogical system of higher education. Object of study of pedagogy.

Subject of higher education pedagogy. Tasks of higher education pedagogy.

Categorical and conceptual apparatus of higher education pedagogy: pedagogical theory, pedagogical concept, pedagogical idea, pedagogical regularity, pedagogical principle.

The concept of higher education, its role and structure in Ukraine.

Тема 2. Організація та пріоритети розвитку вищої економічної освіти в Україні

Основні засади навчального процесу у вищій школі. Форми навчання, форми і види організації навчання у вищій школі.

Сутність поняття «економічна освіта» та її основні цілі. Завдання і роль економічної освіти в розвитку економіки України.

Компетентнісний підхід до процесу викладання дисциплін економічного циклу. Компетенції і компетентність. Реалізація компетентнісного підходу в процесі викладання дисциплін економічного циклу. Державні стандарти освіти в Україні. Проектування досягнення результатів навчання в процесі розробки освітніх програм.

Академічна доброчесність як невід'ємна частина освітнього процесу та передумова здобуття якісної освіти.

Основні принципи Болонської декларації, їх реалізації в світі та Україні, їх значення для організації економічної освіти.

Тема 3. Професіоналізм викладача економічних дисциплін: фактори формування і критерії виміру

Основний зміст діяльності викладача. Компоненти педагогічної діяльності.

Складові авторитету викладача ЗВО. Педагогічні здібності та їх роль у забезпеченні ефективності навчально-виховної діяльності викладача.

Педагогічна техніка: сутність, структура, психорегуляція у навчальному процесі. Дидактичні уміння та навички в системі методичної майстерності викладача економічних дисциплін.

Педагогічне спілкування у навчанні та вихованні студентів. Стили спілкування. Значення індивідуального стилю спілкування і засоби підвищення комунікативності педагога.

Структура професійних можливостей викладача вищої школи. Розвиток педагогічної майстерності викладача економічних дисциплін у вищому навчальному закладі.

Причини виникнення конфліктних ситуацій у педагогічному процесі та шляхи їх розв'язання.

Тема 4. Методи і мотивація навчання у вищій школі

Поняття дидактики. Методика викладання навчальної дисципліни. Особливості методики викладання економічних дисциплін.

Методи навчання: суть, класифікація. Активне навчання у вищій школі. Метод дослідження та моделювання під час викладання економічних дисциплін. Кооперативне навчання у вищій школі. Наочність у викладанні економічних дисциплін.

Роль навчально-методичного забезпечення в процесі викладання економічних дисциплін.

Мотивація у навчанні.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 2. СУЧАСНІ ФОРМИ ОРГАНІЗАЦІЇ НАВЧАЛЬНОГО ПРОЦЕСУ

Тема 5. Лекція як організаційно-методична форма навчання

Характеристика прямого методу навчання. Форми прямого навчання. Переваги методу прямого навчання.

Етапи становлення та розвитку лекційної форми організації навчальних занять. Аргументи прихильників та опонентів традиційної дидактики щодо ефективності лекції як форми занять.

Лекція: мета, функції, види. Класифікація лекцій. Структура лекції та етапи її підготовки. Варіанти читання лекції. Прийоми активізації уваги студентів на лекції. Самоаналіз лекції як запорука успішного проведення.

Тема 6. Семінарські та практичні заняття як форми взаємодії учасників педагогічного процесу

Сутність та мета проведення семінарських та практичних занять. Основні завдання семінарського заняття. Основні завдання практичного заняття.

Функції семінарського заняття. Види семінарських занять: відповідно до завдань та змісту; за дидактичною метою; за методикою проведення.

Підготовка до заняття учасників педагогічного процесу. Методики підготовки та проведення семінарських і практичних занять з економічних дисциплін. Критерії оцінки ефективності проведення семінарських і практичних занять з економічних дисциплін.

Тема 7. Сутність і місце самостійної роботи студентів у навчальному процесі

Роль самостійної роботи студентів у навчальному процесі. Основні поняття і визначення у сфері самостійної роботи студентів. Мотивація студентів до самостійної роботи.

Принципи організації та форми самостійної роботи студентів. Методичне забезпечення та контроль самостійної роботи студентів.

Особливості підготовки та виконання ІНДЗ як форми самостійної роботи студентів.

Дистанційне навчання як сучасна форма підготовки студентів-майбутніх фахівців.

Тема 8. Функції, вимоги та основні форми контролю в освітньому процесі

Поняття контролю, його об'єкт у навчальному процесі та функції. Принципи контролю. Методологія контролю. Види контролю. Методи та прийоми контролю. Форми проведення контролю. Тестовий контроль та його використання в процесі вивчення економічних дисциплін. Переваги та недоліки тестування.

Оцінювання результатів навчально-пізнавальної діяльності студентів.

Критерії та стандарти оцінювання успішності студентів за традиційною шкалою та шкалою ECTS.

Topic 8. Functions, requirements and main forms of control in the educational process

The concept of control, its object in the educational process and functions. Principles of control. Control methodology. Types of control. Control methods and techniques. Forms of control. Test control and its use in the process of studying economic disciplines. Advantages and disadvantages of testing.

Evaluation of the results of educational and cognitive activities of students.

Criteria and standards for evaluating students' success according to the traditional scale and the ECTS scale.

4. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин			
	усього	Денна форма		
		у тому числі		
		л	с, п	с.р.
Змістовий модуль 1. Основи організації процесу навчання у вищій школі в контексті компетентнісно орієнтованої парадигми розвитку освіти				
Тема 1. Предмет, задачі, основні категорії педагогіки вищої школи [Subject, objectives, main categories of higher education pedagogy]*	11	2	1	8
Тема 2. Організація та пріоритети розвитку вищої економічної освіти в Україні	11	2	1	8
Тема 3. Професіоналізм викладача економічних дисциплін: фактори формування і критерії виміру	12	2	2	8
Тема 4. Методи і мотивація навчання у вищій школі	16	2	2	12
Разом за модулем 1	50	8	6	36
Модуль 2. Сучасні форми організації навчального процесу				
Тема 5. Лекція як організаційно-методична форма навчання	10	2	2	6
Тема 6. Семінарські та практичні заняття, як форми взаємодії учасників педагогічного процесу	10	2*	2	6
Тема 7. Сутність і місце самостійної роботи студентів у навчальному процесі	10	2	2	6
Тема 8. Функції, вимоги і основні форми контролю в навчальному процесі [Functions, requirements and main forms of control in the educational process]**	10	2	2	6
Разом за модулем 2	40	8	8	24
Усього годин	90	16	14	60

* тема викладається англійською мовою

**залучений стейкхолдер для спільного проведення аудиторного заняття. Тема викладається англійською мовою

5.Теми семінарських занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
		Денна форма
Змістовий модуль 1		
1	Тема 1. Предмет, задачі, основні категорії педагогіки вищої школи Тема 2. Організація та пріоритети розвитку вищої економічної освіти в Україні	2
2	Тема 3. Професіоналізм викладача економічних дисциплін: фактори формування і критерії виміру	2
Разом		4

6. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
		Денна форма
Змістовий модуль 1		
1	Тема 4. Методи і мотивація навчання у вищій школі	2
Змістовий модуль 2		
2	Тема 5. Лекція як організаційно-методична форма навчання	2
3	Тема 6. Семінарські та практичні заняття як форми взаємодії учасників педагогічного процесу	2
4	Тема 7. Сутність і місце самостійної роботи студентів у навчальному процесі	2
5	Тема 8. Функції, вимоги і основні форми контролю в навчальному процесі [Functions, requirements and main forms of control in the educational process]*	2
Разом		10

7. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
		Денна форма
Змістовий модуль 1		
1	Тема 1. Предмет, задачі, основні категорії педагогіки вищої школи 1. Опрацювання конспекту лекції. 2. Самостійне опрацювання теоретичних питань: - філософські основи сучасної освіти; - методи та методика педагогічних досліджень; - основні освітні парадигми (традиціоналістсько-консервативна, технократична, біхевіористська (раціоналістична), гуманістична).	8
2	Тема 2. Організація та пріоритети розвитку вищої економічної освіти в Україні 1. Опрацювання конспекту лекції. 2. Самостійне опрацювання теоретичних питань: - причини запровадження Болонського процесу; - основні принципи Болонської декларації, їх реалізації в світі та Україні, їх значення для організації економічної освіти; - державні стандарти освіти в Україні.	8
3	Тема 3. Професіоналізм викладача економічних дисциплін: фактори формування і критерії виміру 1. Опрацювання конспекту лекції. 2. Самостійне опрацювання теоретичних питань: - значення психотехніки у діяльності викладача; - механізми міжособистісного сприйняття в педагогічному процесі; - акмеологія у педагогічній діяльності викладача.	8
4	Тема 4. Методи і мотивація навчання у вищій школі 1. Опрацювання конспекту лекції. 2. Практичне завдання: 1) переглянути лекції на YouTube	12

	https://www.youtube.com/watch?v=xY4ln6pmUlc , https://www.youtube.com/watch?v=myXtv7izot8 , https://www.youtube.com/watch?v=IO0B5Tn3S_M Виписати методи, які використовують лектори у процесі викладання; 2) проаналізувати за методикою А.О. Реан, В.О. Якуніна власні мотиви навчання та виписати їх.	
Змістовий модуль 2		
5	Тема 5. Лекція як організаційно-методична форма навчання 1. Опрацювання конспекту лекції. 2. Практичне завдання: 1) скласти конспект лекції за темою власного наукового дослідження (тривалість проведення 2 акад. год) та презентувати відеолекцію; 2) проаналізувати 3 лекції з дисциплін, що викладаються у поточному семестрі за схемою, наведеною на лекційному занятті.	6
6	Тема 6. Семінарські та практичні заняття як форми взаємодії учасників педагогічного процесу 1. Опрацювання конспекту лекції. 2. Практичне завдання: 1) розробити та презентувати семінарське заняття з використанням активних методів навчання за фаховими освітніми компонентами спеціальності (на вибір) для бакалаврського рівня (тривалість проведення 2 акад. год); 2) розробити практичне заняття за фаховими освітніми компонентами спеціальності (на вибір) для бакалаврського рівня з використанням кейс-методу (тривалість проведення 1 акад. год).	6
7	Тема 7. Сутність і місце самостійної роботи студентів у навчальному процесі 1. Опрацювання конспекту лекції. 2. Практичне завдання: 1) розробити картку самостійної роботи студента (СРС), перелік завдань та методичні рекомендації для виконання за фаховими освітніми компонентами спеціальності (на вибір) для бакалаврського рівня (загальний обсяг – 90 год) з СРС	6
8	Тема 8. Функції, вимоги і основні форми контролю в навчальному процесі 1. Опрацювання конспекту лекції. 2. Практичне завдання: 1) розробити пакет тестових завдань для контролю знань студентів за темою попередньо розробленого семінарського заняття (СРС змістовий модуль 6), що включає по 10 тестів: на простий множинний вибір; множинний вибір; альтернативні; відновлення відповідності частин; відтворення правильної послідовності; 2) розробити критерії оцінювання попередньо розроблених (СРС змістовий модуль 7) завдань для самостійної роботи студента.	6
	Разом	60

8. Методи навчання

В освітньому процесі використовуються наступні методи навчання: словесні –

пояснення, інформаційне повідомлення розповідь, бесіда, дискусія, робота студентів з навчальною літературою, лекційний метод; практичні методи навчання: вирішення конкретних задач і ситуацій; інтерактивні методи навчання: аналіз історій і ситуацій, відповіді на запитання і опитування думок студентів, мозковий штурм; методи дистанційного навчання: індивідуальне і групове консультування щодо виконання завдань самонавчання через Moodle (табл. 2).

При вивченні дисципліни «Педагогіка та методика викладання економічних дисциплін» передбачено можливість широкого застосування дистанційних технологій навчання. Використання технологій дистанційного навчання в Уманському НУС регламентується Положенням «Про організацію поточного, семестрового контролю та проведення атестації здобувачів освіти із застосуванням дистанційних технологій в Уманському національному університеті садівництва». Матеріали курсу «Педагогіка та методика викладання економічних дисциплін» розміщені на платформі Moodle: <https://moodle.udau.edu.ua/course/view.php?id=279>. В умовах дистанційної освіти проведення лекцій і практичних занять відбувається у форматі відеоконференцій. Для організації освітнього процесу використовуються такі технічні сервіси, як Zoom, Viber, Moodle та електронна пошта.

9. Методи контролю

Для забезпечення оцінювання студентів проводиться поточний (модульний) і підсумковий (екзамен) контроль.

Модульний контроль передбачає перевірку стану засвоєння визначеної системи елементів знань і вмінь студентів з того чи іншого модулю.

При контролі систематичності та активності роботи на практичних заняттях оцінюванню в балах підлягають: рівень знань, необхідний для виконання практичних завдань, що передбачені для самостійного опрацювання; повнота, якість і вчасність їх виконання; рівень знань, продемонстрований у відповідях і виступах на практичних заняттях; активність при обговоренні питань, що винесені на практичні заняття; результати експрес-контролю тощо.

При виконанні модульних (контрольних) завдань оцінюванню в балах підлягають теоретичні знання, які набули студенти після опанування певного модуля. Модульний контроль проводиться у формі тестування на платформі Moodle.

Повторне виконання модульних контрольних робіт на вищу кількість балів дозволяється, як виняток, з поважних причин за погодженням викладача, який викладає дисципліну, з дозволу декана факультету до початку підсумкового контролю (екзамену).

У разі невиконання певних завдань поточного контролю з об'єктивних причин, студенти мають право, з дозволу викладача, скласти їх до останнього практичного заняття. Час і порядок складання визначає викладач. У разі, коли студент не з'явився на проведення модульної контрольної роботи без поважних причин, він отримує нуль балів. Перездача модульного контролю допускається у строки, які встановлюються викладачем.

Знання студента з певного модуля вважаються незадовільними, за умови коли сума балів його поточної успішності та за модульний контроль складають менше 61% від максимально можливої суми за цей модуль. У такому випадку можливе повторне перескладання модуля у терміни встановлені викладачем.

Рейтингова сума балів з навчальної дисципліни після складання модулів і підсумкового контролю виставляється як сума набраних студентом балів протягом семестру та балів набраних студентом на підсумковому контролі. До підсумкового контролю допускаються студенти, які виконали всі модульні контролі, передбачені для даної навчальної дисципліни і за рейтинговим показником набрали не менш як 35 балів.

Підсумковий контроль забезпечує оцінку результатів навчання студентів на заключному етапі вивчення дисципліни і проводиться відповідно до навчального плану у вигляді екзамену в термін, встановлений графіком навчального процесу та в обсязі навчального матеріалу, визначеному даною робочою програмою навчальної дисципліни. Форма проведення контролю є комбінованою (передбачає усну відповідь на два теоретичних питання і письмово на один

комплект тестових завдань). Зміст і структура контрольних завдань, екзаменаційних білетів і критерії оцінювання визначаються рішенням кафедри.

Якщо у підсумку студент отримав за рейтинговим показником оцінку «FX», то він допускається до повторного складання підсумкового контролю з дисципліни. Студент, допущений до повторного складання підсумкового контролю зобов'язаний у терміни, визначені деканатом, перездати невиконані (або виконані на низькому рівні) завдання поточно-модульного контролю, виконати модульні контролю і скласти підсумковий контроль. Рейтинговий показник студента з навчальної дисципліни при цьому визначається за результатами повторного складання підсумкового контролю і не впливає на загальний рейтинг студента.

10. Розподіл балів, які отримують студенти

В основу рейтингового оцінювання знань студента закладена спеціальна 100-бальна шкала оцінювання (максимально можлива сума балів, яку може набрати студент за всіма видами контролю знань з дисципліни з урахуванням поточної успішності, самостійної роботи, науково-дослідної роботи, підсумкового контролю тощо).

Встановлюється, що при вивченні дисципліни до моменту підсумкового контролю (іспиту) студент може набрати максимально 70 балів. На підсумковому контролі (екзамені) студент може набрати максимально 30 балів, що в сумі і дає 100 балів.

Кількість балів, які можна набрати у ході вивчення курсу дисципліни розподіляються наступним чином:

Кількість балів за модуль	Змістовий модуль 1-28					Змістовий модуль 2 -34					Бали за додаткову роботу	Підсумковий контроль	Сума
Змістові модулі	T1	T2	T3	T4	Модульний контроль 1 (10 балів)	T5	T6	T7	T8	Модульний контроль 2 (10 балів)	8	30	100
Кількість балів за видами робіт змістових модулів, всього:	4	4	4	6		6	6	6	6				
в т.ч.: активність на практичних/ семінарських заняттях	2	2	2	2		2	2	2	2				
виконання самостійної роботи	2	2	2	4		4	4	4	4				

Поточний контроль.

Об'єктами *поточного контролю* знань студентів є активність і систематичність роботи на практичних заняттях, виконання завдань для самостійної роботи студентів, розв'язання модульних завдань.

При контролі на *практичних заняттях* оцінці підлягають: рівень знань, продемонстрований у відповідях і виступах; активність при обговоренні заявлених на занятті питань; результати бліцопитування та письмового або тестового контролю знань.

Під час контролю виконання завдань для *самостійної роботи* оцінюванню підлягають: правильність і повнота врахування усіх складових завдання; обґрунтованість відповіді.

При контролі виконання *модульних завдань* оцінці підлягають теоретичні знання та практичні навички, яких набули студенти після опанування тем змістового модуля. Контроль проводиться у вигляді відповідей на тестові питання.

Максимальна сума балів поточного контролю з дисципліни «Педагогіка та методика викладання економічних дисциплін» – 70. Бали розподіляються наступним чином:

1. Систематичність та активність роботи на практичних заняттях оцінюється максимально в 3-5 бали:

а) відповідь та доповнення на семінарських заняттях – 2 бали:

б) активність при обговоренні питань для дискусії – 1 бал

в) виконання практичних завдань – 2 бали.

2. Виконання завдань для самостійної роботи студентів максимально оцінюється в 2 бали (Т1-Т3) та 4 бали (Т4-Т8).

3. Модульний контроль містить 50 тестів, відповідь на кожен з яких оцінюється в 0,2 бали ($0,2 \times 50$ тестів) – 10 балів.

Бали за додаткову роботу. До додаткової роботи відноситься науково-дослідницька діяльність здобувача, результати якої оприлюднюються, пов'язана з тематикою навчальної дисципліни. Максимальна кількість балів, що може отримати здобувач освіти за додаткову роботу під час проходження курсу – 8 балів, які розподіляються за такими видами робіт:

- доповідь на Всеукраїнській науково-практичній конференції - 1 бал;

- доповідь на міжнародній науково-практичній конференції в Україні- 2 бали;

- оприлюднення тез доповіді в збірнику – 3 бали;

- призове місце у I етапі Всеукраїнського або Міжнародного конкурсу наукових робіт – 4 бали;

- призове місце у I етапі Всеукраїнського або Міжнародного конкурсу наукових робіт – 5 балів

- опублікування тез доповіді на міжнародних конференціях за кордоном – 6 балів;

- опублікування статті в виданнях, що не входять до переліку фахових видань категорії А і Б – 7 балів;

- статті у фахових виданнях категорії А і Б – 8 балів.

Виконання студентами завдання повинно носити виключно самостійний характер. Тому, за використання заборонених джерел (шпаргалок, засобів зв'язку та ін.) чи підказок студент одержує нульову оцінку. Списування під час контрольних заходів заборонені (в т.ч. із використанням мобільних девайсів). Мобільні пристрої дозволяється використовувати лише під час онлайн тестування.

Підсумковий контроль.

Форма проведення підсумкового контролю з дисципліни «Педагогіка та методика викладання економічних дисциплін» є комбінованою: передбачає усну відповідь на два теоретичних питання і письмово на один комплект із десяти тестових завдань. Повна та вичерпна відповідь на кожне з питань оцінюється за шкалою від 0 до 10 балів. За 1 правильно вирішене тестове завдання студент отримує 1 бал.

Загалом під час іспиту студент може отримати 30 балів.

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі видинавчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою
		для екзамену
90 – 100	A	відмінно
82 – 89	B	добре
74 – 81	C	
64 – 73	D	задовільно
60 – 63	E	
35 – 59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання

Оцінка «відмінно» (90 – 100 балів). Здобувач має систематичні та глибокі знання навчального матеріалу, вмє без помилок виконувати практичні завдання, які передбачені програмою курсу, засвоїв основну й ознайомився з додатковою літературою, викладає матеріал у логічній послідовності, робить узагальнення й висновки, наводить практичні приклади у контексті тематичного теоретичного матеріалу.

Оцінка «добре» (74 – 89 балів). Здобувач повністю засвоїв навчальний матеріал, знає основну літературу, вміє виконувати практичні завдання, викладає матеріал у логічній послідовності, робить певні узагальнення й висновки, але не наводить практичних прикладів у контексті тематичного теоретичного матеріалу або допускає незначні помилки у формулюванні термінів, категорій, невеликі помилки у розрахунках при вирішенні практичних завдань.

Оцінка «задовільно» (60 – 73 бали). Здобувач засвоїв матеріал не у повному обсязі, дає неповну відповідь на поставлені теоретичні питання, припускається грубих помилок при вирішенні практичного завдання.

Оцінка «незадовільно» (менше 60 балів). Здобувач не засвоїв навчальний матеріал, дає неправильні відповіді на поставлені теоретичні питання, не володіє основними методами наукових досліджень при виконанні практичних завдань. Здобувач не допускається до складання іспиту, якщо кількість балів одержаних за результати успішності під час поточного та модульного контролю (відповідно змістовому модулю) впродовж семестру в сумі не досягла 35 балів.

11. Методичне забезпечення

1. Методичні вказівки для семінарських і практичних занять з навчальної дисципліни «Педагогіка та методика викладання економічних дисциплін» для здобувачів третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти. Умань: Уманський НУС, 2024. 12 с.
2. Пенькова О.Г. Методичні вказівки для самостійної роботи студентів з навчальної дисципліни «Педагогіка та методика викладання економічних дисциплін» для здобувачів третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти. Умань: Уманський НУС, 2024. 12 с.
3. Електронний навчальний курс навчальної дисципліни «Педагогіка та методика викладання економічних дисциплін» для здобувачів третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти. URL: <https://moodle.udau.edu.ua/course/view.php?id=279>

12. Рекомендована література

Базова

1. Закон України «Про освіту». Редакція від 16.08.2024 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19#Text>
2. Закон України «Про вищу освіту». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1556-18#Text>
3. Рішення колегії Міністерства освіти і науки України «Про затвердження Концепції розвитку економічної освіти в Україні». URL: http://www.pu.if.ua/images/navchalnyi-protsesi/2013/zakonodavcho-normativna-baza/rishennia-kolehii-mon/07_kol_041203.pdf
4. Стандарти вищої освіти України. URL: <https://mon.gov.ua/ua/osvita/visha-osvita/naukovo-metodichna-rada-ministerstva-osviti-i-nauki-ukrayini/zatverdzeni-standarti-vishoyi-osviti>
5. Аніловська Г. Я., Марушко Н. С., Томаневич Л. М. Університетська освіта: Навч. посібник. 3-є видання. Львів: «Магнолія-2006», 2021. 304 с..
6. Грицуленко С.І., Потапова-Сінько Н.Ю., Гарбера К.М. Методика викладання економічних дисциплін: навч. посіб. Одеса: ОНАЗ ім.О.С. Попова, 2012. 224 с.
7. Димань Т. М., Боньковський О. А., Вовкогон А. Г.. Європейський простір вищої освіти та Болонський процес: Навчально-методичний посібник. БНАУ, 2017. Одеса.: НУ «ОМА», 2017. 106 с.
8. Джеджула О.М. Методика викладання у вищій школі: навчальний посібник / Вінниця: ВНАУ, 2020. 208 с.
9. Кірдан О.Л., Пенькова О.Г. Методика викладання у вищій школі - фундаментальний складник підготовки доктора філософії. *Педагогіка формування творчої особистості у вищій і загальноосвітній школах*. 2020. № 71. С. 32-37.

10. Крисоватий А. Основні парадигми освіти та їх сутнісна характеристика. *Психологія і суспільство*. 2015. №1. С. 114-121.
11. Кучера Т.Н., Насонова Л.І., Дейнека В.В.. Навчальний посібник з курсу «Філософія освіти» для осіб, що навчаються в магістратурі за спеціальністю «Педагогіка вищої школи». Харків: ХНМУ, 2015. 63 с.
12. Освіта і наука України в умовах воєнного стану. Інформаційно-аналітичний збірник / Київ: МОН, 2023. 64 с.
13. Пенькова О.Г., Семенда О.В. Теоретичні основи проведення наукових досліджень здобувачами вищих навчальних закладів: огляд літератури як методологія дослідження. *Наукові інновації та передові технології*. № 4(6). 2022. С.164-176.
14. Прищак М. Д., Залюбівська О. Б. Педагогіка, психологія та методика викладання у вищій школі : навчальний посібник. Вінниця : ВНТУ, 2020. 160 с.
15. Семенюк Е., Мельник В. Філософія сучасної науки і техніки : підручник. Вид. 3-тє, випр. та допов. Львів : ЛНУ імені Івана Франка, 2017. 364 с.
16. Стинська В.В. Методика викладання у вищій школі: навчальний посібник. Івано-Франківськ, 2022.180 с.
17. Цифрові технології в освіті: сучасний досвід, проблеми та перспективи : монографія / Т. А. Васильєва та ін. ; за заг. ред. д-рки екон. наук, проф. Т. А. Васильєвої, д-ра екон. наук, проф. Ю. М. Петрушенка. Суми : Сумський державний університет, 2022. 150 с.
18. Braslavskaya O. V., Penkova O. N., Plets I. I., Sus T. Y., Biloshkurska N. V., Biloshkurskyi M. V. (2020), "Management of the higher education institutions innovative potential: formalization and evaluation", *Revista Inclusiones*. Vol: 7 num 4. 624-645.
19. Lifelong learning: models and methods of implementation: Collective monograph. Kharkiv: PC TECHNOLOGY CENTER, 2023. 158 p.

Допоміжна

20. Аксьонова О.В. Методика викладання економічних дисциплін: Навч.посіб. К.: КНЕУ, 2006. 708 с.
21. Калашнікова Л. М., Жерновникова О.А. Педагогіка вищої школи у схемах і таблицях : навчальний посібник. Харків, 2016. 260 с.
22. Каплінський В. В. Методика викладання у вищій школі: Навчальний посібник. Вінниця: ТОВ «Ніланд ЛТД», 2015 224 с.
23. Методика викладання економіки. Збірник кейсів, ситуативних вправ та розвиваючих завдань: навч.посіб. / [О.А. Булавина, І.А. Балягіна, М.А. Богорад та ін.]: за заг.ред. О.А. Булавіної. К.: КНЕУ, 2010. 300 с.
24. Методика викладання основ підприємництва: конспекти лекцій з практикумом / В. К. Сидоренко [та ін.] ; Чернігів. нац. пед. ун-т ім. Т. Г. Шевченка. Чернігів : ЧНПУ ім. Т. Г. Шевченка, 2017. 214 с.
25. Рашкевич Ю. М. Болонський процес та нова парадигма вищої освіти: монографія. Львів: Вид-во Львів. політехніки, 2014. 168 с.
26. Філософія науки : навчальний посібник / О. М. Кузь, В. Ф. Чешко. Харків : ХНЕУ ім. С. Кузнеця, 2017. 172 с.
27. Чумак О.В. Парадигма освіти XXI століття: інноваційні аспекти. URL: https://virtkafedra.ucoz.ua/el_gurnal/pages/vyp7/konf1/Chumak.pdf
28. Шапран О. І., Новак О. М. Педагогіка вищої школи : навч.-метод. посіб. Переяслав-Хмельницький (Київ.обл.) : Домбровська Я.М., 2018. 280 с. URL: http://ephsheir.phdpu.edu.ua/xmlui/bitstream/handle/8989898989/3682/%D0%9F%D0%92%D0%A8_2018.pdf?sequence=1&isAllowed=y

13. Інформаційні ресурси

Журнали:

- Освітній простір України
- Педагогіка формування творчої особистості у вищій і загальноосвітній школах
- Педагогічний процес: теорія і практика
- Педагогічні інновації: ідеї, реалії, перспективи

Інтернет ресурси:

- <http://mon.gov.ua/>
- <http://zakon.rada.gov.ua>
- <https://naqa.gov.ua/>
- <http://www.nbu.gov.ua>

14. Перезарахування та визнання результатів навчання

Перезарахування та визнання результатів навчання з дисципліни «Педагогіка та методика викладання економічних дисциплін» або окремого її елемента відбувається відповідно до Положення про порядок визнання в Уманському національному університеті садівництва результатів навчання, отриманих у неформальній та/або інформальній освіті (<https://www.udau.edu.ua/ua/file/4n0x>).

Здобувачі вищої освіти мають право на визнання результатів навчання в неформальній та інформальній освіті (курси навчання в центрах освіти, курси інтенсивного навчання, семінари, конференції, олімпіади, конкурси наукових робіт, літні чи зимові школи, бізнес-школи, тренінги тощо) в обсязі, що загалом не перевищує 25 % освітньої програми.

15. Політика академічної доброчесності

У процесі навчання з дисципліни «Педагогіка та методика викладання економічних дисциплін», студенти повинні дотримуватися встановлених правил академічної доброчесності, визначених Кодексом доброчесності Уманського національного університету садівництва (<https://www.udau.edu.ua/ua/file/4dH7>). При підготовці практичних завдань, а також під час проведення контрольних заходів очікується, що всі роботи подані студентами будуть їхніми оригінальними дослідженнями та міркуваннями.

Будь-які види порушення академічної доброчесності, зокрема плагіат, неправомірне використання чужих ідей, фальсифікація даних чи співучасть у таких діях, є абсолютно неприпустимими і не толеруються. Виявлення ознак академічної недоброчесності у письмовій роботі студента є підставою для її незарахування викладачем, незалежно від обсягу порушення.

З метою запобігання порушенням і підвищення якості академічних робіт, студентам настійно рекомендується користуватися належними академічними ресурсами та інструментами для перевірки робіт на плагіат, а також звертатися за консультаціями з питань правильного цитування і академічного письма.

16. Зміни у робочій програмі на 2024/2025 навчальний рік

1. Переглянуто розподіл балів за видами робіт.
2. Оновлено список рекомендованої літератури.